

2020-11-30

Till

Utbildningsdepartementet
SOU 2020:42

(Dnr U2020/03964/S)

Idéburna skolors riksförbunds remissvar på betänkandet En annan möjlighet till särskilt stöd – Reglering av kommunala resursskolor (SOU 2020:42)

Idéburna skolors riksförbund (ISR) organiserar icke vinstutdelande fristående skolor och arbetar för att stärka möjligheterna för olika idéburna pedagogiska alternativ att bedriva förskola/skola inom det svenska utbildningsväsendet. ISR verkar för att försvara friskolereformens mångfaldssyfte och för en deltagande målstyrning där skolorna själva kan styra över hur verksamheten ska organiseras för att nå de nationella målen. På så vis främjas en reell pedagogisk mångfald, vilket är en förutsättning för en verklig valfrihet för elever och föräldrar.

Med idéburna skolor avses den definition som tagits fram av utredningen Idéburna aktörer i välfärden, SOU 2019:56

Sammanfattning av utredningens förslag

Kommunala skolenheter har inte haft rätt att begränsa sitt mottagande av elever med behov av särskilt stöd. Enbart friskolor har haft denna möjlighet och kommuner har istället ofta inrättat kommunövergripande särskilda undervisningsgrupper. Ibland har de även kallats kommunala resursskolor. Genom en dom i Högsta förvaltningsdomstolen är det nu klarlagt att kommuner får inrätta och driva egna resursskolor för elever i behov av särskilt stöd. I detta delbetänkande regleras denna fråga i lagtext.

Utredningen konstaterar även att man sett att finansieringen av dagens fristående resursskolor är problematisk. Man har därför tittat på hur tilläggsbeloppets utformning och hantering skulle kunna förändras. Bl.a. har utredningen tittat på möjligheten att mer bedöma hela skolenheten vid prövning av tilläggsbelopp än att bedöma enskilda elevers stödbehov.

Eftersom frågan om tilläggsbelopp bedömts som alltför komplex för detta delbetänkande har man valt att hänföra frågan till huvudbetänkandet. Man avser då att titta på helheten.

Utredningen föreslår även en förlängning av dispensen för behörighet inom grundsärskolan, gymnasiesärskolan och särskild utbildning för vuxna.

ISR vill framföra följande synpunkter på detta delbetänkande till Utredningen om elevers möjligheter att nå kunskapskraven.

ISR tillstyrker utredningens förslag till lagändringar.

Med kommunala resursskolor måste man hitta tydliga former för dessa skolors finansiering och vi hoppas där på en likvärdig behandling som kommer att gagna även de fristående resursskolorna.

Samtidigt vill ISR framföra att vi ser fram emot förslag gällande tilläggsbeloppets hantering generellt. ISR kan konstatera att många idéburna skolor runt om i landet upplever att hanteringen av tilläggsbelopp för elever med behov av omfattande stödinsatser inte längre fungerar. Kommuner hänvisar till olika domar som tolkas i olika riktningar: Dels att det inte får göras schablonbedömningar utan en individuell bedömning av varje enskilt barn krävs. Dels att kommuner som vid överklaganden hänvisar till att man har en hög grundpeng som förväntas räcka. Allt detta har skapat en otydlighet som nu verkar leda till att allt fler kommuner väljer att dra ner tilläggsbelopp till ett absolut minimum.

ISR menar att denna fråga kräver en skyndsam lösning. Inte bara elever i fristående skolor drabbas. Genom lagen om lika villkor blir det samtidigt svårt för kommuner att hantera stödresurser även i de kommunala skolorna.

Denna fråga handlar i högsta grad om likvärdiga villkor för den kanske allra svagaste och mest sårbara gruppen av elever inom hela skolsystemet. Likvärdighet handlar om att utgå från elevens behov. Skolverket och SPSM har nu fått uppdraget att förtydliga tillämpningen av lagen, men sannolikt krävs även en tydligare lagstiftning.

Frågan om tilläggsbelopp är viktig för att skapa likvärdighet – att utelämna denna fråga innebär både att barns behov inte hanteras, och att likvärdigheten tappar en viktig pusselbit. Detta är mer än en fråga om resurser till elever med behov. Det handlar om transparens kring barns behov och om att kunna förbättra många barns livschanser genom att lyckas i sin skolgång.

Om barns behov av mer omfattande stödinsatser, särskilt personella som är de mest kostsamma, inte kan tillgodoses på ett bra sätt, så kommer det att skapa felaktiga incitament inom skolsystemet som helhet. Skolor med få elever med omfattande stödbehov blir ekonomiska vinnare i ett sådant system och skolor som välkomnar även dessa barn tvingas använda resurser som annars skulle kommit alla barn tillgodo.

För Idéburna skolors riksförbund

Håkan Wiclander

Ordförande

*Idéburna skolors
riksförbund*

Epost: info@ideburenskola.se
Hemsida: www.ideburenskola.se